
ПРАВЕДНИКИ

Кисельова Софія Григорівна (1905-?)

Лецинер (Лисяк) Валентина Станіславівна (1924)

Айвазян Мирон

Єгонянц Сергій Самсонович

Єгонянц Нонна Іванівна

Єгонянц Ганна Григорівна

ВРЯТОВАНИЙ

Ушеренко Абрам Іцкович (1902-1967)

С.Г. Кисельова

В.С. Лецинер

Софія Григорівна Кисельова, полька за національністю, працювала манікюрницею в перукарні на вул. Деміївській разом з Абрамом Іцковичем Ушеренком, який мешкав на тій же вулиці. У червні 1941 року Ушеренка призвали до армії. Він був поранений і в районі Пирятина потрапив в полон. У Києві, куди привели колону полонених, він втік і з'явився у Софії Григорівни просити одяг. Від великої втрати крові, голоду і нервової напруги він впав і знепритомнів. З дому його вже не відпустили. Незабаром Абрам Іцкович дізнався, що його родина загинула в Бабиному Яру. Софія Григорівна виходжувала його, пораненого в ногу. Він просив, щоб його викинули з балкона, якщо він знепритомніє: боявся у маренні видати своїх рятівників.

Софія Григорівна працювала прибиральницею в будівельній фірмі з заготівлі лісу. Вона дізналася, що син Ушеренко, вісімнадцятирічний Наум, до Бабиного Яру не пішов і десь ховається. Вона потайки привела хлопця до своєї квартири, де він зустрівся з батьком. Але через кілька днів Наума видав сусід, і хлопця розстріляли поліція в його ж дворі.

Всю окупацію Софія Григорівна з Валентиною Лисяк ховали Абрама Ушеренка у своїй квартирі на вул. Дмитрівській, 16. В кінці жовтня 1943 року, перед відступом, німці виселяли киян для відправки до Німеччини. Софії Григорівні довелося відкрити свою таємницю двом рідним сестрам. Їх усіх, включаючи Абрама Ушеренка, погрузили до ешелону, що йшов до Німеччини. Чоловік однієї з сестер, вірменин Мирон Айвазян, на станції Боярка організував всій родині втечу з ешелону. Тут же, в Боярці, через місяць вони були звільнені Червоною Армією. Допомогла їм вижити в цей час родина Єгонянц: Сергій Самсонович, Нонна Іванівна, Ганна Григорівна.

1947 року Абрам Іцкович і Софія Григорівна побралися. Валентина того ж року вийшла заміж за фронтовика Михайла Лецинера. 1967 року Абрам Ушеренко помер.

Софія Григорівна Кисельова і Валентина Станіславівна Лецинер з сім'єю емігрували до США. Їм і всім учасникам порятунку Абрама Ушеренка присвоєні звання «Праведник Бабиного Яру» і «Праведник народів Світу».
